

INTERNATIONAL WEEKLY

№ 19

16.11.2016 – 30.11.2016

Foreign
Policy
Research
Institute

**Видання "INTERNATIONAL WEEKLY"
здійснюється за підтримкою
ФОНДУ ФРІДРІХА НАУМАННА ЗА СВОБОДУ
та Центру інформації та документації
НАТО в Україні**

Friedrich Naumann
STIFTUNG **FÜR DIE FREIHEIT**

ЗМІСТ

Україна – Європейський союз	3
АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ	3
<i>Результати Саміту Україна – ЄС: кожна із сторін піклувалась про свої інтереси</i>	<i>3</i>
Безпека та оборона.....	6
Візова політика та регіональне співробітництво	8
Політичний діалог	9
Україна – НАТО.....	10
АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ	10
<i>НАТО визнала збройну агресію, але чи все так гладко?.....</i>	<i>10</i>
НАТО у фокусі тижня	12
Зовнішня політика.....	13
АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ	13
<i>Чого очікувати Україні від виборів у Франції?</i>	<i>13</i>
Виконавча влада	15
Двосторонні відносини	15
КАНАДА.....	15
УГОРЩИНА.....	16
ХОРВАТІЯ	16
ШВЕЦІЯ	16
Опір російській гібридній війні	18
АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ	18
<i>План «Шатун»: продукт гібридної війни чи гібридного миру?</i>	<i>18</i>

Україна – Європейський союз**АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ*****Результати Саміту Україна – ЄС: кожна із сторін піклувалась про свої інтереси***

24 листопада в Брюсселі відбувся саміт Україна-ЄС, за підсумками якого Україна в черговий раз не отримала безвізовий режим. Риторика вищого керівництва ЄС підтвердила припущення, що Україна повністю виконала умови, які покладались перед нею, а процес надання безвізового режиму тепер в повній мірі залежить від рішення ЄС.

Саміт характеризувався дружньою атмосферою, але стратегічних чи доленосних рішень так і не приніс. Дональд Туск навіть почав свій виступ українською мовою. «Дорогі українські друзі! Я глибоко вражений терпінням та рішучістю українського народу у його боротьбі за збереження територіальної цілісності і суверенітету. Ви є унікальним прикладом мужності, гідності та практичного розуму. Я знаю, що ви заслуговуєте на більше. Також від нас – від Європи. У вас тут є багато друзів. Я можу вам обіцяти, що ми вас не залишимо позаду. У нас є свої обмеження, але ми будемо продовжувати наші зусилля по втіленню в життя ваших правдивих очікувань. Ми високо цінуємо зусилля української влади, включно з президентом Порошенко по втіленню в життя широкомасштабних реформ у надзвичайно важких умовах. Успіх України стане успіхом всієї Європи»¹. Виступ Дональда Туска українською варто інтерпретувати наступним чином. Вище керівництво ЄС звернулось до українського народу з підтвердженням своєї позиції щодо підтримки України. В той же час, Дональд Туск намагався транслювати ідею, що ЄС поки що не в стані надати Україні безвізовий режим через внутрішньополітичні проблеми, з якими стикнувся Брюссель.

Такий результат виглядає закономірним в контексті попередніх подій, коли українська влада намагалась тиснути на ЄС, апелюючи до громадськості та постійно афішуючи нові дати отримання безвізового режиму напередодні зустрічей високого рівня. Політика тиску з боку Адміністрації Президента вплинула на ЄС, але в контексті міграційної кризи та зростання правих, популістських поглядів та євроскептицизму всередині Європи, такий вплив мав переважно негативний прояв. В результаті ми маємо ситуацію, при якій рішення щодо безвізового режиму перетворилось на найголовніший пункт порядку

¹ <https://www.youtube.com/watch?v=K9ZyJGsjodQ>

денного у відносинах Україна – ЄС та найголовнішою темою у вітчизняному політичному дискурсі. Беручи до уваги той факт, що рішення по безвізовому вже було прийнято на наднаціональному рівні (Європейська комісія), але продовжує буксувати на національному рівні, вказує на те, що існує суттєва розбіжність у поглядах між європейськими функціонерами та деякими політичними елітами всередині країн-членів ЄС.

Курс української влади на форсування рішення по безвізу поставило ЄС в ситуацію, коли позитивне рішення з цього питання або є неможливим через брак голосів, або нестиме ризик поглибити розкол всередині ЄС. Це означає, по-перше, що відмова Україні у безвізовому режимі свідчить про повну неефективність програми Східного партнерства, в рамках якого, безвізовий режим разом з іншими інструментами мав би мотивувати держави-сусіди ЄС проводити внутрішні реформи. По-друге, рішення української влади взяти на знамена питання безвізу виглядає малозрозумілим, оскільки потенційними перевагами цього рішення зможуть скористатись все менше коло людей в силу тотального зuboжіння населення України.

В даному контексті, в ЄС вирішили розробити та запровадити інструмент призупинення безвізового режиму. Ця міра, очевидно, націлена на те, щоб заспокоїти ті групи впливу серед населення країн-членів, які найбільш гаряче виступають проти сучасної міграційної політики та надання Україні безвізового режиму.

Як результат, досить вірогідно, що українські громадяни таки отримають можливість подорожувати країнами Європейського Союзу без віз. Таке рішення буде прийнято після того, як групи інтересів всередині ЄС домовляться щодо формули, яка стоятиме за таємничим словосполученням «інструмент припинення безвізового режиму». Одне можна прогнозувати з впевненістю – цей юридичний механізм може бути використаний в певний момент часу для обмеження чи скасування безвізового режиму. Такий розвиток ситуації є прямим наслідком дій української влади, яка перетворила одне з багатьох технічних по своїй суті питань у візитівку процесу євроінтеграції. Тепер, коли європейська сторона фактично затиснута між рівнем публічності даного питання і несприятливою політичною ситуацією, Брюсселю не залишається нічого іншого, як надати Києву урізаний варіант безвізу. Варто відмітити, що Україна самостійно загнала себе в слабку переговорну позицію з цього питання, і тепер, фактично ніяким чином не може спрогнозувати такий розвиток подій.

В кінцевому рахунку інтерес ЄС на цьому саміті полягав не наданні Україні безвізу, а в підписанні низки угод в сфері енергетики, боротьби з корупцією, співпраці з Європолем та по подальшій підтримці ЄС Спеціальної моніторингової місії ОБСЄ. Що власне і було досягнуто. В присутності президента України Петра Порошенка, президента Європейської Ради Дональда Туска, президента Європейської Комісії Жан-Клода Юнкера підписано низку двосторонніх документів про співпрацю між Україною та Євросоюзом. Міністр енергетики та вугільної промисловості Ігор Насалик та віце-президент Європейської Комісії з питань Енергетичного Союзу Марош Шефчович спільно з Європейським співтовариством з атомної енергії підписали «Меморандум про взаєморозуміння щодо стратегічного енергетичного партнерства між Україною та Європейським Союзом». Віце-прем'єр-міністр України Іванна Климпуш-Цинцадзе та комісар ЄС з питань Європейської політики сусідства та переговорів з розширення Йоганесс

Ган підписали Угоду про фінансування заходу «Антикорупційна ініціатива ЄС в Україні»².

² Україна та ЄС підписали угоди про антикорупційне співробітництво та енергетичне партнерство.
http://zaxid.net/news/showNews.do?ukrayina_ta_yes_pidpisali_ugodi_pro_antikoruptionsiye_spivrobitnistvo_ta_energetichne_partnerstvo&objectId=1410579

Безпека та оборона***Порошенко про резолюцію ООН: вперше на міжнародному рівні визнали Росію як окупаційну владу Криму*****16.11.16**

Президент України Петро Порошенко заявляє, що вперше на міжнародному рівні було здійснене чітке визнання Росії як окупаційної влади в Криму.

«Дуже важливо, що в цій резолюції (щодо Криму – ред.) було чітко відображено визнання Російської Федерації як окупаційної влади в Криму. Вперше на міжнародному рівні було про це чітко зазначено. Так само, як і було зазначено про те, що Крим, Севастополь чітко залишаються територією України і мають статус тимчасово окупованих», – зазначив Порошенко під час зустрічі з послами країн «Групи семи».

Він вважає ухвалення резолюції великою дипломатичною перемогою.

«Ми впевнені в тому, що, незважаючи на гостру протидію Росії, їм не вдалося зняти це питання з розгляду», – додав Порошенко.

Третій комітет Генеральної асамблеї ООН, що займається правами людини, 15 листопада схвалив проект резолюції з критичною оцінкою становища з правами людини в окупованих Росією українських Автономній Республіці Крим і місті Севастополі. Очікується, що в грудні 2016 року може відбутися затвердження ухваленної резолюції на пленарному засіданні Генсамблеї ООН.

У документі йдеться про засудження зловживань і дискримінаційних заходів щодо мешканців тимчасово окупованого Криму, зокрема, кримських татар, а також українців і представників інших національних та релігійних груп, із боку російської окупаційної влади.

Документ також закликає Росію, серед іншого, виконувати всі свої зобов'язання, які накладає на неї міжнародне право як на державу-окупанта, вжити всіх заходів, щоб негайно покласти край усім зловживанням проти мешканців Криму, негайно звільнити громадян України, яких незаконно затримали і судять без дотримання елементарних стандартів правосуддя, а також тих, кого вивезли через міжнародно визнаний кордон із Криму до Росії.

Радіо Свобода***У документах ООН тепер офіційно йтиметься про тимчасову окупацію Криму та Севастополя – Клімкін*****16.11.16**

Міністр закордонних справ України Павло Клімкін вказав на важливість схвалення в ООН проекту резолюції з критичною оцінкою становища з правами людини в окупованих Росією українських Автономній Республіці Крим і місті Севастополі.

«Постійний правозахисний моніторинг ООН – перший крок до деокупації українського Криму. Відтепер формулювання «тимчасова окупація української Автономної Республіки Крим і міста Севастополь» – офіційно в усіх документах ООН до деокупації Криму», – вказав очільник українського зовнішньополітичного відомства в мережі Twitter.

«Резолюція ООН по Криму – це офіційне міжнародне задокументування і засудження агресії Росії проти України і невизнання анексії півострова», – вказує посол України у США Олександр Моцик.

Перший заступник міністра інформаційної політики України Еміне Джеппар на своїй сторінці у Facebook навела список країн, які голосували проти українського проекту резолюції щодо Криму. Серед цих 23 країн опинилися, крім Росії, також Китай, КНДР, Сирія, Венесуела, Індія, Вірменія, Білорусь та Казахстан.

Третій комітет Генеральної асамблеї ООН, що займається правами людини, 15 листопада схвалив проект резолюції з критичною оцінкою становища з правами людини в окупованих Росією українських Автономній Республіці Крим і місті Севастополі.

У документі йдеться про засудження зловживань і дискримінаційних заходів щодо мешканців тимчасово окупованого Криму, зокрема, кримських татар, а також українців і представників інших національних та релігійних груп, із боку російської окупаційної влади.

Документ також закликає Росію, серед іншого, виконувати всі свої зобов'язання, які накладає на неї міжнародне право як на державу-окупанта, вжити всіх заходів, щоб негайно покласти край усім зловживанням проти мешканців Криму, негайно звільнити громадян України, яких незаконно затримали і судять без дотримання елементарних стандартів правосуддя, а також тих, кого вивезли через міжнародно визнаний кордон із Криму до Росії.

Радіо Свобода

ОБСЄ: минулого тижня на Донбасі спостерігачі зафіксували найбільшу кількість обстрілів з початку року**17.11.16**

Спеціальна моніторингова місія ОБСЄ минулого тижня зафіксувала найбільшу кількість обстрілів з початку року у зоні бойових дій на Донбасі, повідомив перший заступник керівника місії Александр Гут.

«Минулого тижня кількість випадків порушення режиму тиші, зафіксованих СММ ОБСЄ, була приблизно на 160% більша порівняно з тим, що було попереднього тижня. Це була найбільша кількість обстрілів з початку року», – сказав він.

За словами Гута, з цих порушень режиму тиші 3444 випадки – це постріли чи вибухи внаслідок пострілів із мінометів, танків, артилерії та зенітних установок.

«Більшість із цих вибухів – це не просто статистика, більшість з цих порушень відбуваються навколо густонаселених районів... більшість насильства відбувається поблизу Маріуполя, неподалік Мар'їнки і на шляху до Попасної», – додав він.

На лінії контакту сторін між вільною й окупованою частинами Донбасу вже кілька разів проголошували режим припинення вогню, востаннє з 15 вересня, але він щоразу порушувався. Сторони конфлікту звинувачують одна одну в порушенні режиму тиші на Донбасі.

Радіо Свобода**Кучма заявив про неефективність «мінського формату» без США****28.11.16**

Представник України у Тристоронній контактній групі щодо врегулювання на частині сходу України Леонід Кучма заявив, що «мінський формат», у якому нині працює ця група, не буде достатньо ефективним, якщо до нього не приєднаються інші держави, в першу чергу Сполучені Штати Америки.

Як сказав колишній президент України, якщо в цих держав не буде політичної волі і якщо до «мінського формату» не приєднаються, зокрема, США, то «нічого не буде». За його словами, в такому разі на переговорах у білоруському Мінську буде «гра в мир і дружбу» й будуть вирішуватися лише локальні проблеми, а українська проблема буде залишатися обіч у нинішньому стані, і Україна має мало перспектив у такій грі.

Серед іншого, наголосив Кучма, Україні буде гірше, якщо вона піде на поступки Росії щодо місцевих виборів на окупованій частині Донбасу. «Там не можна проводити виборів, бо це буде не українська влада. Це та межа, якої ми не маємо права переступати в «мінському форматі», – сказав він.

Чергове засідання Тристоронньої контактної групи і її робочих підгруп має відбутися в Мінську у вівторок. Нині в «мінському форматі» зустрічаються представники України, Росії і Організації з безпеки і співпраці в Європі, також у зустрічах беруть участь представники підтримуваних Росією збройних сепаратистських угруповань «ДНР» і «ЛНР», визнаних в Україні терористичними.

Україна наполягає, що політичні питання мінських домовленостей про врегулювання на окупованій частині Донбасу неможливо виконувати до виконання питань безпеки. Росія ж заявляє, що вимагає від України швидкого поступу до політичних аспектів мінських угод – таких, як місцевих виборів на цій території і «амністії» бойовиків, – іще до вирішення безпекових і гуманітарних питань – таких, як виведення з окупованих територій російських військ і озброєння, роззброєння незаконних збройних формувань, звільнення всіх заручників і незаконно утримуваних осіб чи передачі непідконтрольної нині Києву ділянки українсько-російського кордону під контроль ОБСЄ.

Радіо Свобода**Клімкін: в обговоренні «дорожньої карти» з Росією немає згоди щодо всіх принципових питань****29.11.16**

Міністр закордонних справ України Павло Клімкін заявляє, що в обговоренні «дорожньої карти» з Росією немає згоди щодо всіх принципових питань.

«Немає згоди щодо всіх принципових питань, зокрема щодо контролю і ефективного моніторингу ОБСЄнеконтрольованої ділянки кордону...немає згоди щодо виведення російських військ і зброї, і бажання це робити прямо зараз і ми фактично не порушити питання, як забезпечити безпеку виборів...», – сказав Клімкін після зустрічі глав МЗС в «нормандському форматі».

«Тобто всі ключові питання, ми по них, на жаль, дуже коротко пройшлися, залишаються дискусійними», – додав міністр.

Сьогодні у Мінську відбулася зустріч міністрів закордонних справ в «нормандському форматі».

Минулого тижня російська сторона заявила, що «дорожньої карти», необхідної для проведення зустрічі міністрів закордонних справ «нормандської четвірки», на даний час немає. Також у Німеччині вказали, що робота для створення так званої «дорожньої карти» виконання мінських домовленостей відбувається з великими труднощами й доволі повільно.

Через те, що мінські домовленості практично не визначають послідовності виконання їхніх пунктів, керівники держав «нормандського формату» – України, Німеччини, Франції і Росії – домовилися, що голови МЗС цих країн мають підготувати «дорожню карту», яка узгодила б цю послідовність виконання пунктів усіх трьох головних мінських угод: Мінського протоколу від 5 вересня 2014 року, Мінського меморандуму від 19 вересня 2014 року і Мінського комплексу заходів від 12 лютого 2015 року.

При цьому, за словами Києва, головною метою має бути домогтися від Росії виконання її зобов'язань за всіма мінськими угодами, включно з графіком і відповідальністю за виконання. Київ також наполягає на тому, що політичні питання неможливо виконувати до виконання питань безпеки.

Москва ж заявляє, що вимагає від України швидкого поступу до політичних аспектів мінських угод – таких, як місцевих виборів на цій території і «амністії» бойовиків, – іще до вирішення безпекових і гуманітарних питань – таких, як виведення з окупованих територій російських військ і озброєння, роззброєння незаконних збройних формувань, звільнення всіх заручників і незаконно утримуваних осіб чи передачі непідконтрольної нині Києву ділянки українсько-російського кордону під контроль ОБСЄ.

У серпні президент України Петро Порошенко повідомляв, що Київ не контролює понад 409 кілометрів кордону з Росією на Донбасі.

Радіо Свобода

Візова політика та регіональне співробітництво

Україна є надійним партнером ЄС в питаннях енергетичної співпраці – Президент

24.11.16

Україна була і залишається надійним партнером Європейського Союзу у питаннях енергетичної співпраці, зокрема транзиту газу, заявив Президент Петро Порошенко на спільній з Президентом Європейської Ради Дональдом Туском, Президентом Європейської Комісії Жан-Клодом Юнкером прес-конференції за підсумками Саміту Україна-ЄС.

Глава держави повідомив, що питання енергетичної безпеки, енергетичної солідарності між Україною та Європейським Союзом детально обговорювалося на Саміті.

«Ми підтвердили нашу спільну позицію, що Україна є надійним партнером Євросоюзу в питаннях транзиту газу. Ми й надалі маємо зберігати ключову роль України у транспортуванні російського газу до європейських споживачів», - сказав Петро Порошенко. Як зазначив Президент, у цьому контексті учасники домовилися, що візит Віце-президента Єврокомісії до Москви 25 листопада буде присвячений підготовці до тристоронніх консультацій Україна-ЄС-Російська Федерація з питань постачання російського газу.

Глава держави також підкреслив, що Україна та ЄС продовжать зміцнювати енергетичне партнерство. Документальним свідченням цього він назвав підписання сьогодні оновленого Меморандуму про взаєморозуміння між Україною і Єврокомісією. «Ми домовилися активізувати діалог з питань енергетичної безпеки», - наголосив Петро Порошенко.

Президент також зазначив, що учасники Саміту відверто обговорили OPAL і Північний потік.

«З усією очевидністю рішення про розширення доступу «Газпрому» до газового ринку, на нашу думку, не відповідає Угоді про асоціацію та договору про Енергетичне співтовариство», - заявив Петро Порошенко, повідомивши, що було домовлено про продовження консультацій.

Глава Української держави також наголосив, що 21 листопада минув рівно рік, як Україна відмовилася від використання російського газу для своїх потреб. «Закінчився перший повний рік, коли Україна не мала жодного кубометра російського газу і спроба поставити Україну на коліна енергетичним шантажем провалилася», - констатував він.

Інтернет-представництво Президента України

Політичний діалог**Президент: ЄС підтримає реформу державної служби в Україні****24.11.16**

Президент Петро Порошенко висловив вдячність ЄС за постійну готовність надавати Україні подальшу політичну, технічну та фінансову підтримку для імплементації реформ.

Президент повідомив, що під час Саміту Україна-ЄС обговорювалось питання надання 104 млн євро на реформу державного управління та повідомив, що сьогодні була підписана Угода про виділення 15 млн євро від ЄС та 1 млн євро від уряду Данії, які спрямують на реалізацію заходу «Антикорупційна ініціатива ЄС в Україні»

Глава держави зауважив, що ці кошти будуть спрямовані на підвищення ефективності діяльності Національного агентства запобігання корупції після запровадження електронних декларацій. Він також повідомив, що на сьогоднішній день понад 105 тис. українських чиновників відзвітували і здали електронні декларації. За словами Президента, буде запущено електронний механізм, на базі допомоги Європейського союзу, щодо автоматичного підвищення ефективності перевірки статків і доходів українських чиновників.

«Ми визнали, що це найбільш амбітна та серйозна модель електронного декларування, яка є в Європейському Союзу», - сказав Президент.

Президент запросив лідерів ЄС також дати оцінку реформам в Україні, зокрема, досягнень нашої країни у питаннях боротьби з корупцією. «Мені було дуже приємно отримати схвальну оцінку як в питаннях створенні інституційних можливостей для боротьби з корупцією, так і в питанні перших кроків по імплементації», - сказав Петро Порошенко. При цьому Президент відзначив, що Україна досягла істотного прогресу в реформах, які здійснюються у вкрай важких умовах.

Глава держави подякував президенту Європейської Ради та Європейської Комісії за ґрунтовну дискусію і вагомні результати 18-го Саміту асоціації між Україною та ЄС та запросив лідерів ЄС на наступний Саміт, який відбудеться в Україні у наступному році.

Інтернет-представництво Президента України

Україна – НАТО**АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ*****НАТО визнала збройну агресію, але чи все так гладко?***

20 листопада Парламентська асамблея **НАТО офіційно визнала РФ агресором**, а **війна РФ проти України проголошується головним фактором дестабілізації безпекової ситуації в світі**. Відповідне рішення за інформацію народного депутата Ірина Фріз міститься в резолюції «Підтримка пост-Варшавської стратегії оборони та стримування», яку ухвалено на засіданні комітету з питань громадянського виміру безпеки Парламентської Асамблеї НАТО у Стамбулі³. В цьому засіданні брала участь і українська делегація на чолі з головою ВР Андрієм Парубієм. Українська сторона презентувала відео-матеріал з оглядом російської зброї, яку було зафіксовано на Донбасі⁴.

На нашу думку, прийняття даного **рішення Парламентською асамблеєю НАТО є першими проявами зміни політичної позиції Альянсу стосовно конфлікту на Донбасі**. Заяви представників НАТО протягом останніх двох років вказували на те, що Альянс був готовий надавати допомогу українській стороні, переважно в сфері реформи сектора безпеки. В той же час, Альянс займав порівняно вичікувальну позицію по відношенню до Москви, заявлячи про бажання підтримувати діалог. Нещодавні коментарі генерального секретаря НАТО Єнса Столтенберга вказують на те, що інтерпретація Альянсом війни на сході України змінюється. НАТО називає події останніх років агресією Росії та аргументує свою підтримку Україні тим фактом, що ніколи не визнає порушення територіальної цілісності та суверенітету України⁵.

Ці позитивні для України зміни не могли залишитись непоміченими, але не вони стали головною темою останніх двох тижнів, оскільки увага політологів останніми днями була прикута до Анкари. Президент Туреччини минулого тижня заявив, що не відкидає опції приєднання до Шанхайської організації співробітництва⁶. Дана заява пролунала в контексті розчарування турецькою владою динамікою власних взаємин з ЄС. Нагадаємо, що Туреччина вперше подала заявку на вступ до Європейської економічної спільноти в далекому 1959

³ <http://www.pravda.com.ua/news/2016/11/20/7127414/>

⁴ <http://www.pravda.com.ua/news/2016/11/19/7127331/>.

⁵ <http://www.ukrinform.net/rubric-defense/2120894-stoltenberg-nato-responds-to-russias-military-aggression-against-ukraine.html>

⁶ <http://thediplomat.com/2016/11/will-turkey-join-the-shanghai-cooperation-organization-instead-of-the-eu/>.

році. В 1999 році Туреччина була визнана кандидатом для вступу в ЄС, в 2005 році почались переговори з цього питання. Однак, політичні репресії, які продовжуються в Туреччині після невдалої (можливо інспірованої) спроби державного перевороту влітку цього року, скоріш за все, відтермінують надання їй безвізового режиму на невизначений термін. Заяву про можливий вступ Туреччини до ШОС варто розглядати і в контексті участі Туреччини в НАТО. Якщо Анкара захоче приєднатись до ШОС, їй доведеться вийти зі складу НАТО, оскільки російські представники заявили про те, що не очікують приєднання до ШОС члена НАТО.

Реалізація наміру Туреччини вступити до ШОС є малоімовірною можливістю, оскільки її відносини з РФ виглядають як ситуативно союзницькі. Крім того, сторони мають різні інтереси на Близькому Сході. Декілька днів тому президент Туреччини публічно заявив, що турецькі війська входять на територію Сирії, щоб закінчити правління Башара Асада. І хоча в наступні дні турецькі війська вели бойові дії переважно проти Ісламської держави та курдських повстанців⁷, російська влада зажадала пояснень таких заяв⁸.

На нашу думку, останні заяви представників НАТО вказують на те, що *всередині Альянсу відбується зміна політичного трактування війни на Сході України. Але паралельно з цими процесами одна з ключових держав-членів НАТО в контексті політики Альянсу на Близькому Сході – Туреччина – подає суперечливі зовнішньополітичні сигнали. Навряд чи це суттєво вплине на єдність позицій всередині НАТО, але це точно матиме негативний ефект на солідарність та спроможності Альянсу в короткостроковій перспективі.*

⁷ <http://www.independent.co.uk/news/world/middle-east/president-erdogan-turkey-syria-assad-intervention-comments-kurds-isis-a7446956.html>.

⁸ <http://www.reuters.com/article/us-mideast-crisis-syria-russia-erdogan-idUSKBN13P136>

НАТО у фокусі тижня***У НАТО критикують Росію за розміщення ракет у Калінінградській області
22.11.16***

НАТО звинувачує Москву в «агресивній військовій риториці» після повідомлень про розгортання ракетних комплексів у російській Калінінградській області.

У заяві альянсу, опублікованій інформагенцією Associated Press, мовиться, що розміщення ракет на кордоні НАТО «не зменшує напрути і не відновлює передбачуваності відносин».

Раніше у середу у Кремлі назвали розміщення ракетних комплексів в Калінінградській області заходами для гарантування безпеки Росії «у зв'язку з агресивною політикою НАТО». Речник президента Росії Дмитро Песков заявив, що Росія вживає заходів, виходячи зі своїх суверенних прав.

НАТО Песков назвав «агресивним блоком».

Перед цим офіційний представник Держдепартаменту США Джон Кербі закликав Росію утримуватися від слів і дій, які не відповідають цілям гарантування безпеки і стабільності у регіоні.

Він заявив, що розміщення Росією зенітних ракетних систем С-400 і ракетних комплексів «Іскандер» у Калінінградській області дестабілізує європейську безпеку. Ніякі події в Європі не вимагають від Москви подібної реакції, заявив офіційний представник Держдепартаменту США.

Напередодні президент Володимир Путін заявив, що об'єкти НАТО, які загрожують Росії, стануть цілями для ракетних ударів.

21 листопада стало відомо, що угруповання російських військ у Калінінградському оборонному районі посилили дивізіоном берегового ракетного комплексу «Бастіон». У жовтні Міністерство оборони Росії підтвердило, що в Калінінградську область перекинуті оперативно-тактичні ракетні комплекси «Іскандер».

Радіо Свобода

Зовнішня політика**АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ*****Чого очікувати Україні від виборів у Франції?***

У четвер, 1 грудня, Франсуа Олланд заявив, що не балотуватиметься на другий термін на президентських виборах 2017 року⁹. Цей крок пояснюється надзвичайно низькою популярністю чинного президента Франції. Рівень підтримки Олланда в останній період впав до критичних 4%. Це робить його найменш популярним президентом Франції починаючи з часів Другої світової війни. Очевидно, що Олланд пішов на цей крок, щоб дати можливість іншим представникам Соціалістичної партії взяти участь у виборах. Хоча останні опитування показують, що будь-який кандидат від соціалістів має мізерні шанси потрапити до другого туру президентських виборів у Франції¹⁰.

Фаворитами перегонів є Франсуа Фійон, який в кінці листопада переміг на праймеріз правоцентристів та лідерка «Національного Фронту» Марін Ле Пен. Популярність обидвох кандидатів від правих пояснюється тими ж самими політичними тенденціями, що стояли за Brexit та обранням президентом США Дональда Трампа – страх перед ісламським фундаменталізмом та глобалізацією, повернення до традиційних цінностей. У випадку Європи важливим подразником також є міграційна криза.

Аналітики відзначають, що обидва фаворити від правих мають досить лояльну позицію по відношенню до Росії. Двосторонні відносини з Москвою та європейський режим санкцій стали однією з найважливіших тем нещодавніх дебатів серед правоцентристів. Франсуа Фійон назвав політику Олланда по відношенню до Росії «абсурдною»¹¹. На його думку, політика санкцій «провалилась». Фійон виступає за скасування санкцій проти Росії та за нормалізацію відносин з РФ. Також, він заявив про готовність співпрацювати з Москвою та її союзником Башаром Асадом для боротьби з «Ісламською державою»¹². Подейкують, що Фійон має особисті відносини з Володимиром Путіним, які сформувались за часів, коли обидва займали прем'єрські посади. В той час Франція та РФ активізували власні бізнес-контакти – сторони домовились про купівлю двох «Містралів», модернізацію «АвтоВАЗу» за допомогою Renault та

⁹ <https://www.theguardian.com/world/2016/dec/01/francois-hollande-not-seek-second-term-president-france>

¹⁰ <http://dw.com/p/2Tbh2>

¹¹ <http://dw.com/p/2TMnC>

¹² <http://dw.com/p/2TLY9>

про продаж російських космічних ракетноносіїв «Союз»¹³. Крім того, Фійон був проти надання Україні та Грузії Плану дій з отримання членства в 2008 році та був одним з почесних гостей «Валдайського клубу» в 2013 році¹⁴.

Що стосується Ле Пен, то її називають однією з найлояльніших до Кремля політиків. Російська Федерація під керівництвом Володимира Путіна для лідерки «Національного Фронту» постає рольовою моделлю «виваженого протекціонізму»¹⁵. Ідеологія Ле Пен таким чином є близькою до тієї, яку використовував Дональд Трамп протягом своєї виборчої кампанії – популізм, критика існуючої політичної еліти, антиміграційна риторика та захист традиційних цінностей.

Поки що до виборів залишається більше п'яти місяців. Наразі політологи продовжують обговорювати наскільки є вірогідним те, що один з правих кандидатів, виконає свої передвиборчі обіцянки, в першу чергу стосовно покращення відносин з Росією. Нагадаємо, схожа ситуація відбулась після виборів в США, коли Дональд Трамп суттєво змінив свою програму, фактично оминувши її найбільш популістичні заклики.

Про що ми можемо говорити з впевненістю – це про те, що **відносний консенсус по відношенню до агресії РФ проти України, який існував всередині Європейського Союзу протягом останніх трьох років, стає все важче підтримувати**. Поки що є невідомими результати виборів у Франції та Німеччині. Не відомо які внутрішні та зовнішні політичні обмеження вплинуть на позицію майбутнього президента Франції. Але **Україні варто розуміти, що опція нормалізації відносин з РФ стала досить популярною в політичних дискурсах членів ЄС. Така ситуація стане причиною ускладнення переговорів по продовженню санкцій у наступному році. А якщо на найближчих виборах переможе євроскептик, як наприклад Ле Пен, це може підірвати єдність не тільки щодо політики РФ, а стосовно всієї Спільної зовнішньої політики та політики безпеки ЄС.**

¹³ <http://dw.com/p/2TM4U>

¹⁴ Там само.

¹⁵ <http://www.bbc.com/news/world-europe-37964776>

Виконавча влада**Голова Уряду і Президент ЄБРР визначили порядок денний двостороннього співробітництва****28.11.2016**

Прем'єр-міністр України Володимир Гройсман у понеділок провів зустріч із Президентом Європейського банку реконструкції та розвитку Сумою Чакрабарті. Сторони обговорили та погодили подальший порядок денний взаємодії та співпраці.

"Європейський банк реконструкції та розвитку є нашим фінансовим партнером, винятково важливим інвестором для України. Ми глибоко цінуємо ту співпрацю, яку проводимо спільно з вами, - зазначив Володимир Гройсман. - Уряд налаштований на поглиблення співпраці з Європейським банком реконструкції та розвитку. У нас є низка програм, які ми ведемо разом. Думаємо, що сьогоднішня зустріч буде ще одним поштовхом до поглиблення такої співпраці".

Прем'єр-міністр подякував ЄБРР за практичну роботу, пов'язану з насуванням арки нової безпечної споруди на об'єкт "Укриття". Уряд України високо цінує діяльність ЄБРР як адміністратора Чорнобильського фонду "Укриття" та Рахунку ядерної безпеки, зазначив він.

Під час зустрічі йшлося про об'єднання зусиль стосовно приватизації державних підприємств в Україні, зокрема Одеського припортового заводу, а також про взаємодію в реформуванні управління державних підприємств.

У цьому контексті Володимир Гройсман підкреслив, що Уряд працює над реформуванням управління державними підприємствами, що має бути покращено.

"Корпоратизація, приватизація, новий якісний менеджмент і управління майном, яке залишиться в орендних відносинах, - чотири завдання, які стоять перед нами. По ним ми просуваємося вперед", - зазначив Голова українського Уряду.

Президент ЄБРР Сума Чакрабарті відзначив зусилля Уряду в проведенні важливих і помітних реформ, які відбуваються в Україні, зокрема у макроекономічній сфері, щодо реформи банківської системи, запровадження електронної системи публічних закупівель ProZorro та е-декларування, продовження співпраці із Міжнародним Валютним Фондом, запровадження ринкової ціни на газ, реформи корпоративного управління в НАК "Нафтогаз", продовженні приватизації.

"Прогрес є очевидним, - зазначив Сума Чакрабарті. - Україна є дуже важливим партнером для ЄБРР. Ми намагаємося підтримувати як реформування в Україні, так і інвестиції в Україну".

Він поінформував, що Україна - друга країна за кількістю інвестицій ЄБРР. В 2016 р. банк інвестує в Україну 400 млн євро, а в наступному році ця сума може бути збільшена. Зокрема, Європейський банк реконструкції та розвитку приділить особливу увагу реформам у міністерствах і відомствах, зокрема з тим, щоб зміцнити і розбудувати їхню інституційну спроможність.

Урядовий портал**Двосторонні відносини****Канада****Глава держави вніс на розгляд Верховної Ради проект Закону про ратифікацію ЗВТ між Україною і Канадою****17.11.16**

Відповідно до статті 93 Конституції України та статті 9 Закону України "Про міжнародні договори України" Президент Петро Порошенко вніс на розгляд Верховної Ради законопроект "Про ратифікацію Угоди про зону вільної торгівлі між Україною та Канадою", визначивши його як невідкладний для позачергового розгляду.

Законом ратифікується Угода, вчинена між двома державами у липні поточного року.

Очікується, що реалізація положень документа сприятиме розвитку двостороннього торговельно-економічного співробітництва між Україною і Канадою, дозволить вітчизняним товаровиробникам отримати переваги від безмитного доступу до ринку Канади, відкриє можливості для українського бізнесу як для розширення ринків збуту, так і для розвитку та модернізації власного виробництва з метою підвищення конкурентоспроможності на нових ринках. Передбачається також, що реалізація Угоди сприятиме створенню нових робочих місць в Україні.

Інтернет-представництво Президента України

Угорщина

Володимир Гройсман та Віктор Орбан обговорили можливості поглиблення співпраці в енергетичній сфері

24.11.16

Україна зацікавлена у розвитку співробітництва із Угорщиною у сфері енергетики, наголосив Прем'єр-міністр України Володимир Гройсман під час зустрічі із Прем'єр-міністром Угорщини Віктором Орбаном у четвер.

Голова українського Уряду подякував Угорщині за здійснення реверсних поставок газу. На переконання Володимира Гройсмана, обсяги замовлень газу Україною можуть бути збільшені. У цьому контексті він висловив необхідність проведення спільних консультацій.

Прем'єр-міністр України торкнувся питання проекту щодо спорудження LNG-терміналу на острові Крк у Хорватії та підкреслив перспективність реалізації такого проекту. Сторони обговорили можливості постачання скрапленого газу територією Угорщини до України.

Україна розраховує на взаємодію в контексті модернізації української ГТС та протидії будівництву Північного потоку-2, наголосив Прем'єр-міністр.

Окремо Володимир Гройсман висловив зацікавлення та готовність українських експертів долучитися до робіт з будівництва нових реакторів Пакшської АЕС.

Хорватія

Президент України провів зустріч із Прем'єр-міністром Республіки Хорватія

21.11.16

Президент Петро Порошенко прийняв Прем'єр-міністра Республіки Хорватія Андрея Пленковича, який прибув до України з першим за час незалежності обох країн офіційним візитом.

Петро Порошенко висловив сподівання, що на новій посаді керівника хорватського уряду колишній Голова Делегації Європарламенту в Україні Андрей Пленкович зберігатиме високу увагу до України, європейської інтеграції та двосторонніх відносин між нашими державами.

Прем'єр-міністр Хорватії повідомив, що за його дорученням в Республіці Хорватія створено Робочу групу підтримки України, до складу якої увійшли високопосадовці низки хорватських міністерств та відомств.

Співрозмовники обговорили питання активізації діяльності двосторонніх робочих механізмів з метою розширення торговельно-економічної співпраці.

Президент України подякував Андрею Пленковичу за послідовну підтримку з боку Хорватії у питанні територіальної цілісності України в рамках міжнародних організацій.

Петро Порошенко закликав главу хорватського уряду активно сприяти в рамках Європейського Союзу завершенню роботи над механізмом призупинення безвізових режимів, що відкриє шлях до скасування віз для України, а також завершення ратифікації Угоди про асоціацію Україна – ЄС.

Інтернет-представництво Президента України

Швеція

Прем'єр-міністр України та Глава МЗС Швеції погодили напрямки подальшої співпраці двох країн

28.11.2016

У понеділок відбулася зустріч Прем'єр-міністра України Володимира Гройсмана із Міністром закордонних справ Швеції Маргот Вальстрьом.

Обговорюючи практичні заходи Уряду щодо реформ у державі, Прем'єр-міністр подякував Швеції за систематичну підтримку України як на зовнішньополітичній арені, так і в підтримці внутрішніх економічних та фінансових перетворень. Він відзначив, що Швеція впроваджує низку різних програм, необхідних Україні, зокрема у сферах децентралізації, енергозбереженні, енергоефективності, а також надає гуманітарну допомогу, необхідну для населення, постраждалого на Сході України.

Володимир Гройсман також висловив вдячність за схвалення резолюції ГА ООН "Стан з правами людини в Автономній Республіці Крим та у м. Севастополь (Україна)", співавтором якої стала Швеція.

"Ваша допомога є дуже необхідною, і ми дякуємо за всебічну підтримку України", - зазначив Прем'єр-міністр.

Говорячи про можливості інтенсифікації співробітництва, Міністр закордонних справ Маргот Вальстрьом висловила готовність Швеції співпрацювати із Україною у сферах екології, зокрема щодо утилізації відходів, та децентралізації.

Окремо Голова українського Уряду привернув увагу до необхідності завершення ратифікації Угоди про асоціацію Європейського Союзу із Україною.

Він також закликав ЄС якнайшвидше завершити усі внутрішні процедури щодо запровадження безвізового режиму для українців. Україна виконала усі взяті на себе зобов'язання, підкреслив Голова Уряду.

Прем'єр-міністр також наголосив на неприпустимості зняття санкцій відносно Російської Федерації. Він зауважив, що це насамперед питання глобальної безпеки. "Якщо знімати санкції – то це означає заохочувати агресора до подальшої агресії", – зазначив Володимир Гройсман.

"Хто хоче зняти санкції – той хоче фінансувати військовий потенціал Росії. Це їхній вибір. Мені здається, ми це вже проходили в нашій спільній європейській історії, і все це погано завершилося", – наголосив він.

У свою чергу Міністр закордонних справ Маргот Вальстрьом запевнила, що Швеція готова і далі підтримувати Україну, в тому числі щодо подовження санкційної політики відносно Росії.

Урядовий портал

Опір російській гібридній війні

АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ

План «Шатун»: продукт гібридної війни чи гібридного миру?

Друга половина листопада, окрім саміту Україна – ЄС відзначилась вкиданням в інформаційний України потужних шумових ефектів під кодовою назвою план «Шатун», ніби то запровадженого російськими спецслужбами для дестабілізації ситуації в країні. Згідно конспірологічного плану «Шатун» з оприлюдненої частини листування помічника російського президента Владислава Суркова, в Кремлі було призначено «народне повстання», яке повинні були підтримати лідери української опозиції, котрих прийнято називати кремлівськими «консервами»¹⁶. Хоча першочергова версія цього листування стосувалась організації підливних операцій по стимулюванні сепаратизму в Закарпатті, що сприймалось цілком правдоподібно. В подальшому цей текст зазнав суттєвої корекції і виявилось що за цим планом Росія має намір організувати масові протести в центрі Києва скориставшись датою чергової річниці Євромайдану. Така інтерпретація листа В.Суркова відразу викликала різку реакцію частини українських експертів які з іронією поставилися до публікації «Шатун», запідозривши київську владу в спробі дискредитації будь-яких антиурядових акцій¹⁷.

В дійсності ці підозри є не безпідставними, оскільки в умовах гібридної війни для збереження своєї влади, владна посмайданна еліта застосовує ті ж самі методи інформаційної війни що й агресор. Тільки ці методи спрямовані не проти агресора, а проти незадоволеного існуючим олігархічно-клепократичним режимом українського суспільства. Такі методи дозволяють владі вводити в оману громадську думку - нав'язувати вигідні інтерпретації того, що відбувається, як диверсійно-підливні дії Росії, або як "співробітництво з ворогом". **Такі інтерпретації є тим більш небезпечні тим, що в умовах проведення Москвою реальних широкомасштабних диверсійних операцій, українське суспільство виявиться дезорієнтованим і не зможе відрізнити справжнього ворога від своєї "рідної" влади. Це створить ситуацію хаосу в країні,** що призведе до поразки України в цій війні.

¹⁶ <http://www.056.ua/news/1447536>

¹⁷ <http://www.056.ua/news/1447536>

Такий стан є також одним з ефектів гібридної війни, коли не тільки населення починає вороже відноситись до своєї влади, але і влада втрачає віру і переходить в опозицію до свого власного народу. Саме на такі ефекти і розраховував В. Путін, розв'язуючи гібридну війну проти України. Цьому сприяє і сама українська влада яка намагається тлумачити російську агресію та російсько-українську війну як "гібридний мир". Таким чином, гібридний мир закріплює внутрішню легітимність гібридної війни, оскільки він переводить дискурс цієї війни з зовнішньої, міжнародної проблематики на внутрішню, дозволяючи трактувати цю війну як внутрішньоукраїнський конфлікт – «*українську кризу*». Відповідно це дає можливість В. Путіну застосовувати більш широкий арсенал невійськових засобів проти України.

Гібридний мир трактується як стан невідчутної війни, коли суспільство психологічно та фізично не відчуває цього стану, а продовжує жити мирним життям, не помічаючи втрат та тяжких наслідків, включно з тяжкими соціальними потрясіннями, масовим зубожіння та тотальною корумпованістю існуючої влади, коли всі ці негаради спричинені збанкрутілою владою можна виправдати планом "Шатун". В той же час, як зазначають експерти, у Володимира Путіна міг бути шанс на успіх Майдану-2016 за інтерпритацією української влади, тільки за однієї умови. "Якби він вивів російські війська з Донбасу і здав Україні з потрохами «ДНР» і «ЛНР». Адже тільки тоді українські патріоти, як уявні, так і справжні, позбудуться ганебного клейма «московських агентів». Однак, судячи з усього, коли це станеться, тема Майдану піде з української політичної повістки вже природним шляхом, оскільки настане час чергових виборів в Раду"¹⁸.

¹⁸ Отшумел «Шатун», или По ком куковала «московская кукушка». <http://www.056.ua/news/1447536>